

**Критерії оцінювання навчальних досягнень з курсу
«ОСНОВИ ПРАВОЗНАВСТВА»**

За усну відповідь

Рівень	Бал	Характеристика навчальних досягнень здобувачів освіти
Початковий	1	Учень (учениця) в загальних рисах, на рівні «так-ні», усно відтворює кілька юридичних термінів окремої теми, вибирає правильний варіант відповіді із двох запропонованих.
	2	Учень (учениця) відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення. Одним простим реченням передає зміст частини теми, знаходить відповідь на закрите запитання в тексті підручника.
	3	Учень (учениця) відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя дає елементарні відповіді.
Середній	4	Учень (учениця) з допомогою вчителя репродуктивно відтворює частину навчального матеріалу теми одним-двома простими реченнями, формулює визначення юридичного поняття.
	5	Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати суть юридичного терміну, одну-дві окремі ознаки правових понять.
	6	Учень (учениця) виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його (її) правильна, але недостатньо осмислена. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком. Учень (учениця) у цілому відтворює частину навчального матеріалу теми, у цілому правильно використовує окремі юридичні терміни, аналізує прості правові ситуації, розв'язує тестові завдання першого рівня; може користуватися за допомогою вчителя (зразок, пам'ятка) окремими положеннями нормативних актів.
Достатній	7	Учень (учениця) самостійно відтворює окрему частину теми, застосовуючи мінімальну юридичну термінологію, знає основоположні теорії, поняття; аналізує зміст правових документів за простим планом; вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок; знаходить окремі правові норми в тексті нормативних актів.
	8	Учень (учениця) в основному володіє навчальним матеріалом і використовує знання за аналогією; може співставляти, узагальнювати інформацію за допомогою вчителя; складати прості схеми, таблиці, аналізувати статті нормативно-правових актів за допомогою вчителя. Відповідь логічна, хоча і має неточності.
	9	Учень (учениця) добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у ході дискусії (діалогу), уміє аналізувати приписи нормативно-правових актів, підтверджувати одним-двома аргументами висловлене ним (нею) судження про правове явище; самостійно аналізує правові ситуації середнього рівня складності.
Високий	10	Учень (учениця) має повні, глибокі знання за вивченою темою; вільно викладає правові питання, застосовуючи необхідну юридичну термінологію; уміє вирішувати за допомогою вчителя тестові завдання вищого рівня; самостійно складати таблиці, структурно-логічні схеми з правових питань, аналізувати правові ситуації, дати відгук (рецензію) на відповідь іншого учня.
	11	Учень (учениця) володіє глибокими знаннями з вивчених тем, може вільно висловлювати власні судження та аргументує їх, самостійно користується окремими джерелами права; може підготувати повідомлення з юридичної

		тематики; самостійно вирішує тестові завдання вищого рівня та певні правові ситуації, може використовувати інформацію з додаткової літератури (використання додаткової літератури не є обов'язковою вимогою).
	12	Учень (учениця) ґрунтовно викладає правові питання, висловлює власну позицію й переконливо її аргументує; самостійно знаходить, оцінює та використовує джерела юридичної інформації, зокрема наочні, уміє узагальнити вивчений матеріал, використовує набуті знання й уміння у практичній урочній діяльності (участь у дискусіях, засіданнях «круглих столів» тощо). Учень (учениця) дає повну, вичерпну відповідь, яка складається з правильного юридичного результату, доцільного і логічного теоретичного обґрунтування, вірного посилання (за необхідністю) на відповідні законодавчі та нормативні акти.

За участь у дискусії

Рівень	Бал	Характеристика навчальних досягнень здобувачів освіти
Початковий	1	Учень (учениця) пасивно слухає дискусію, не розуміє її тему, не володіє знаннями з цієї теми.
	2	Учень (учениця) частково розуміє тему дискусії, володіє незначними (епізодичними) знаннями з цієї теми.
	3	Учень (учениця) розуміє тему дискусії, але володіє незначними знаннями з цієї теми. Висловлює короткі речення «так-ні».
Середній	4	Учень (учениця) з допомогою вчителя репродуктивно відтворює частину навчального матеріалу за темою дискусії, одним-двома простими реченнями, формулює власну думку.
	5	Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал за темою дискусії, здатний з помилками й неточностями формулювати власну точку зору.
	6	Учень (учениця) виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу за темою дискусії. Його (її) думки правильні, але недостатньо осмислені. Під час дискусії вміє застосовувати метод аналогії. Учень (учениця) у цілому правильно використовує окремі терміни, аналізує прості життєві ситуації.
Достатній	7	Учень (учениця) правильно відтворює навчальний матеріал за темою дискусії, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок. Під час дискусії вміє застосовувати метод аналогії.
	8	Учень (учениця) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, в ході дискусії; намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між соціальними (правовими, політичними, економічними) явищами, фактами, робити висновки. Загалом контролює власну діяльність.
	9	Учень (учениця) добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у ході дискусії, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією. Думки його (її) логічні, хоч і мають неточності.
Високий	10	Учень (учениця) має повні, глибокі знання за темою дискусії, здатний(а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення. Висновок лише частково відповідає тезі або лише частково пов'язаний з аргументами та прикладами.
	11	Учень (учениця) має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм та правил ведення дискусій, дебатів, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми, доводити власну точку зору.

	12	Учень (учениця) має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм та правил ведення дискусій, дебатів, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення. Ґрунтовно викладає питання, висловлює власну позицію й переконливо її аргументує; самостійно знаходить, оцінює та використовує джерела інформації, зокрема наочні, уміє узагальнити вивчений матеріал, використовує набуті знання й уміння у ході дискусій.
--	----	--

За розв'язування юридичних задач

Рівень	Бал	Характеристика навчальних досягнень здобувачів освіти
Початковий		Розв'язування юридичних задач учнями з початковим рівнем знань не передбачено. Учні виконують тестові завдання, які передбачають виявлення рівня предметних компетентностей.
Середній	4	Учень (учениця) дає відповідь на окреме завдання юридичної задачі за допомогою вчителя, репродуктивно відтворює частину навчального матеріалу теми одним-двома простими реченнями, формулює визначення юридичного поняття. Учень (учениця) зовсім не розв'язує задачі або розв'язує її невірно; опис та розв'язок є повністю ідентичним опису і розв'язку задачі іншим(ою) учнем (ученицею).
	5	Учень (учениця) відтворює окрему частину основного змісту навчальної теми, відповідаючи на запитання вчителя, визначає одну-дві окремі ознаки правових понять. Учень (учениця) розв'язує її невірно, без розуміння необхідної нормативно-правової бази.
	6	Учень (учениця) у цілому відтворює частину навчального матеріалу теми, у цілому правильно використовує окремі юридичні терміни, аналізує прості юридичні ситуації, може користуватися за допомогою вчителя (зразок, пам'ятка) окремими положеннями нормативних актів. Учень (учениця) розв'язує завдання без належного теоретичного обґрунтування результатів, але хід розв'язання і результат вірний.
Достатній	7	Учень (учениця) самостійно відтворює окрему частину теми, застосовуючи мінімальну юридичну термінологію, уміє дати визначення понять, аналізує зміст правових документів за простим планом, розв'язує елементарні юридичні задачі за допомогою вчителя, знаходить окремі правові норми в тексті нормативних актів.
	8	Учень (учениця) в основному володіє навчальним матеріалом і використовує знання за аналогією; може співставляти, узагальнювати інформацію за допомогою учителя; складати прості таблиці, схеми, аналізувати положення нормативно-правового акту за допомогою вчителя
	9	Учень (учениця) оперує вивченим матеріалом на рівні теми, може самостійно його відтворювати, аналізувати положення нормативно-правових актів, підтверджувати одним-двома аргументами висловлене ним судження про правове явище; самостійно розв'язувати юридичні задачі середнього рівня складності. Учень (учениця) дає неповну та необґрунтовану відповідь. Відповідь містить теоретичне обґрунтування отриманого результату, але не завжди посилається на відповідні законодавчі та нормативні акти.
Високий	10	Учень (учениця) вільно викладає правові питання, застосовуючи необхідну юридичну термінологію; уміє вирішувати за допомогою вчителя тестові завдання вищого рівня; самостійно складати таблиці, структурно-логічні схеми з правових питань, аналізувати правові ситуації.

11	Учень (учениця) має глибокі знання в межах вимог навчальної програми; може вільно висловлювати власні судження та аргументувати їх; уміє знаходити інформацію у джерелах права та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми, доводити власну точку зору. Учень (учениця) дає повну та обґрунтовану відповідь, яка складається з доцільного і логічного теоретичного обґрунтування отриманого результату, вірного посилання на відповідні законодавчі та нормативні акти, але має окремі неточності у формулюваннях. Може використовувати інформацію з додаткової літератури (використання додаткової літератури не є обов'язковою вимогою).
12	Учень (учениця) ґрунтовно викладає правові питання, висловлює власну позицію й переконливо її аргументує; самостійно знаходить, оцінює та використовує джерела юридичної інформації, зокрема наочні, уміє узагальнити вивчений матеріал, використовує набуті знання й уміння в практичній урочній діяльності, у ході самостійного вирішення юридичних задач. Учень (учениця) дає повну, вичерпну відповідь, яка складається з правильного юридичного результату, доцільного і логічного теоретичного обґрунтування, вірного посилання (за необхідністю) на відповідні законодавчі та нормативні акти.